

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5037/2021
10.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миле Петковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Зајечару, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1489/21 од 18.05.2021. године, у седници одржаној 10.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Делимично се УСВАЈА ревизија тужиоца и пресуђује:

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1489/21 од 18.05.2021. године у делу става 2. изреке, којим је одбијен тужбени захтев за износ од 90.000,00 динара на име повреде права личности – части и угледа, слободe и страха, тако што се жалба тужене **ОДБИЈА** и потврђује пресуда Основног суда у Бору П 528/20 од 09.02.2021. године у ставу 1. изреке.

У преосталом делу ревизија тужиоца се **ОДБИЈА** као неоснована.

Свака странка сноси своје трошкове ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П 528/20 од 09.02.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца против тужене и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободe за време проведено у притвору у периоду од 09.04.2017. до 28.04.2017. године исплати по основу претрпљених душевних болова због повреде части, угледа, слободe, права личности и за страх укупан износ од 190.000,00 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2021. године (дан пресуђења) до коначне исплате у року од 15 дана, док је вишак тужбеног захтева преко досуђеног а до тужбом траженог износа од 1.900.000,00 динара за

претрпљени страх и тужбом тражених износа због повреде части 100.000,00 динара, због повреде угледа 100.000,00 динара, због повреде слободе 100.000,00 динара, због повреде права личности 100.000,00 динара, као и тужбени захтев за претрпљени страх од дана лишења слободе – притвора 09.04.2017. године до правноснажног окончања кривичног поступка 19.02.2018. године у износу од 500.000,00 динара, а до тужбом укупно тражених 2.800.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом, одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете за састав захтева за накнаду штете Министарству правде од 03.10.2019. године исплати износ од 6.000,00 динара са законском затезном каматом од дана подношења тужбе 20.07.2020. године до коначне исплате, у року од 15 дана, док је вишак тужбеног захтева преко досуђеног а до тужбом тражених 16.500,00 динара и са припадајућом законском затезном каматом, одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 61.990,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1489/21 од 18.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена пресуда Основног суда у Бору П 528/20 од 09.02.2021. године у ставу другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе за време проведено у притвору у периоду од 09.04.2017. до 28.04.2017. године исплати по основу претрпљених душевних болова због повреде части, угледа, слободе, права личности и за страх укупан износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2021. године почев од дана пресуђења до коначне исплате у року од 15 дана, док је за вишак тужбеног захтева преко досуђеног а до тужбом траженог износа од 1.900.000,00 динара за претрпљени страх и тужбом тражених износа због повреде части 100.000,00 динара, због повреде угледа 100.000,00 динара, због повреде слободе 100.000,00 динара, због повреде права личности 100.000,00 динара, као и тужбени захтев за претрпљени страх од дана лишења слободе – притвора 09.04.2017. године до правноснажног окончања кривичног поступка 19.02.2018. године у износу од 500.000,00 динара, а до тужбом укупно тражених 2.800.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом, одбијен као неоснован.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о основаности ревизије у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 09.04.2017. године лишен слободе од стране МУП-а РС ПУ Бор због сумње да је извршио кривично дело насиље у породици. Основни суд у Бору му је одредио притвор који је трајао све до 28.04.2017. године када је притвор укинут. Правноснажном пресудом Основног суда у Бору К 188/17 од 19.02.2018. године тужилац је ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗС. Вештачењем од стране вештака неуропсихијатра утврђено је да је тужилац због лишења слободе и током боравка

у притвору трпео страх средњег интензитета од тренутка саопштења да ће бити приведен. Током саслушања код судије и током смештања у притвор и у даљем току је трпео страхове малог интензитета и повремено средњег интензитета. Имао је осећај беспомоћности, осећај огорчења због ситуације у којој се нашао и осећај да му је учињена неправда. Осећао је тугу и жалост, а бринуо је о стању мајке која је стара и болешљива. Након доношења пресуде којом је ослобођен кривичне одговорности поднео је захтев Министарству правде за накнаду штете ван суда, али му у том захтеву није удовољено.

При овако утврђеном чињеничном стању полазећи од одредбе члана 200. став 2. ЗОО првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан. Тужилац је био у притвору укупно 19 дана. Трпео је одређене душевне болове, повређен му је част и углед, а осећао је и одређени страх. Правноснажном пресудом Основног суда у Бору К 188/17 од 19.02.2018. године тужилац је правноснажно ослобођен да је извршио кривично дело које му је стављено на терет. Сходно томе, тужилац има право на накнаду нематеријалне штете због повреде права личности. Имајући у виду околности случаја дужину и интензитет трајања тих душевних болова првостепени суд је висину нематеријалне штете определио на износ од 190.000,00 динара, налазећи да тај износ представља довољну сатисфакцију тужиоцу за повреду коју је претрпео.

У погледу накнаде материјалне штете, суд је тужиоцу признао износ од 6.000,00 динара на име стручног састава захтева Министарству правде за накнаду штете у вансудском поступку.

У преосталом делу захтев тужиоца у погледу накнаде нематеријалне и материјалне штете, суд је одбио као неоснован. Првостепени суд налази да тужиоцу због неоснованог лишења слободе сходно члану 200. став 2. ЗОО припада јединствени вид накнаде штете који обухвата све штетне последице нематеријалне природе везано за личност оштећеног проистекле из неоснованог лишења слободе, која се досуђује у јединственом износу. За преостали део захтева за накнаду материјалне штете до 16.500,00 динара суд је нашао да је захтев неоснован.

Другостепени суд је нашао да је првостепени суд правилно закључио да тужилац има право на тражену накнаду како нематеријалне тако и материјалне штете. Међутим, везано за висину опредељене накнаде нематеријалне штете другостепени суд налази да је иста превисоко опредељена и исту смањује на износ од 100.000,00 динара. У преосталом делу захтев тужиоца је одбио као неоснован. При томе оценио је да је првостепени суд тужиоцу правилно досудио висину материјалне штете.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је у погледу оцене висине накнаде нематеријалне штете тужиоцу, погрешно применио материјално право. Врховни касациони суд налази, да имајући у виду околности случаја, тужиоцу треба признати накнаду нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе у висини коју је правилно определио првостепени суд, тј. у висини од 190.000,00 динара. Тај износ накнаде нематеријалне штете представља сатисфакцију која треба да надомести тужиоцу све патње које је претрпео због неоснованог лишења слободе. Зато је другостепена пресуда у том делу преиначена и потврђена пресуда првостепеног суда у односу на досуђени новчани износ по том основу.

Имајући у виду напред изнето, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

У погледу накнаде нематеријалне и материјалне штете у преосталом износу, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилно оценили да је захтев

тужиоца неоснован. У том делу су дати правно валидни разлози. Стога је ревизија тужиоца у том делу неоснована.

На основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужилац није тражио трошкове ревизијског поступка, па је одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић